

ویژه‌برنامه «به عشق حسین(ع)» یک برنامه محرمی است که در دهه اول، روی آنتن می‌رود. تهیه‌کننده این برنامه در خصوص جزئیات آن گفت: به‌مناسبت ایام محرم، مجلس روضه امام حسین(ع) و دیدار با خانواده شهدا، در این برنامه اتفاق می‌افتد که بر این اساس، چایخانه‌ها و موبک‌های سطح شهر با هدف دعا برای شفاى مریضان، کودکان بیمار و کودکان غزه و فلسطین از ساعت ۲۱ برپا می‌شود. عباس پیری با اشاره

رادیوسیار به

هیات‌های تهران می‌رود

به این که به عشق حسین(ع) خارج از استودیو تولید می‌شود، اضافه کرد: در این برنامه، ساعت ۲۲ دعای «امن یجیب...» به‌صورت دسته جمعی خوانده می‌شود و مردم به ترویج دعا‌های دسته‌جمعی و مشترک می‌پردازند. برنامه فوق، شامل بخش‌های مختلفی است که از پخش نان و حلواى نذری به نیت شفاى مریضان تا گفت‌وگو با افراد شاخص محل در کنار خانواده‌های شهدا و ترویج روضه‌های کوتاه ایام محرم را دربرمی‌گیرد. این

تهیه‌کننده رادیویی به پوشش به عشق حسین(ع) اشاره کرد و گفت: به عشق حسین(ع) یک پوشش برای دریافت عکس‌های مردم از خانه‌ها، محله‌ها و بازارها به منظور تبیین پرچم‌های سیاه، مراسم‌ها و روزهای محرم است. مردم دعوت شده‌اند تا عکس‌ها و خاطرات خود را ارسال کرده و در پوشش فضای مجازی رادیونمای شبکه رادیویی جوان شرکت کنند و هر روز به بهترین عکس جایزه اهدا می‌شود.

گفت‌وگو با دکتر محمدحسین خان‌محمدی، طراح و سرپرست بازسازی عتبات حسینی

خدمت هنر ایرانی به زائران حسینی

کربلا مرکز ثقل جهان تشیع است و هر روزه بر مشتاقان زیارت ضریح شش‌گوشه ابا عبا... (ع) افزوده می‌شود. این اشتیاق می‌طلبد که عتبات با توسعه در خور زائران حسینی همراه باشد

علی‌مظاهری روزنامه‌نگار

کربلا مرکز ثقل جهان تشیع است و هر روزه بر مشتاقان زیارت ضریح شش‌گوشه اباعبدا... (ع) افزوده می‌شود. همین اشتیاق می‌طلبد که عتبات با توسعه درخور زائران حسینی همراه

باشد. موضوعی که چندسالی است در حال اجراست. به بهانه آغاز محرم با دکتر محمدحسین خان‌محمدی؛ طراح و سرپرست بازسازی کربلا هم‌سخن شدیم تا درباره شکل‌گیری طرح توسعه و ابعاد و ویژگی‌های این طرح که در یک رقابت تخصصی جهانی در میان معماران، به این استاد دانشگاه علم و صنعت سپرده شده، بشنویم.

■ ■ ■

[۱] بدون شک بازسازی عتبات تأیید الهی خاندان وحی را می‌خواهد. حالا که شما سرپرست بازسازی هستید از ویژگی‌های آن بگویید؟

میان بنده و اقتضات این پروژه واقعیت این است که تناسبی وجود ندارد. خودم این توفیق را به حساب مادر، پدرم، خانواده و عنایتی می‌دانم که خداوند به آنها عطا کرده‌است و مانیز به نحوی از این ارادت آنها به اهل بیت(ع) بهره‌مند شدیم. وقتی نواقض خودم را با اقتضات چنین کار مهمی قیاس می‌کنم هیچ‌گونه تناسبی نمی‌بینم بی‌تعارف، ما کجا و شأن الهی عتبات کجا. این‌که خدا چرا خودش چنین کاری را روزی ماکرده چرایی‌اش را باید خودش یک روز روشن کند.

[۲] در طرح شما برای آبادانی و گسترش کربلا نکات و ظرایف ویژه‌ای منظور شده مانند حساب‌شدگی بلندی دیوارها و اندازه و گستره صحن‌ها و بارگاه‌ها یا گنبدنما بودن این طرح یا این‌که چند هزار تن زمین را پوشش می‌دهد، (یعنی ظرایف بسیار مهمی که باید در مکان‌های مقدس و عبادی در نظر داشت)، از سوی دیگر معماری ویژه ایرانی‌اسلامی این آستان‌های مقدس تاریخی است که تلفیق‌شان با معماری و دستاوردهای مدرن از چالش‌های شیرین و البته پیچیده معمارانه است؛ از اصولی که در طراحی برنامه باید در نظر می‌گرفتید و از شرکده‌ای خلاقانه این کار می‌فرمایید؟

چند گزینه در این باره وجود دارد که معمار باید آنها را ارزیابی کند و در نظر بگیرد اما بیشتر بایستی سیاست‌گذاری بکنم از مجموعه دوستانی که در سطوح مختلف در فرآیند تصمیم‌گیری این کار طرف مشورت بودند؛ نقد کردند، نظر دادند، راهنمایی کردند که قطعا موثر در برآیند نهایی طرح بوده است. نخست به لحاظ اصولی که در طراحی کار رعایت شده می‌توان به گام نخستین یعنی سبک معماری پرداخت. این که اگر قرار است طرح توسعه اتفاق بیفتد، باید از چه نوع رویکردی و سبک معمارانه‌ای

همین که خدا به بنده حقیر و همه همکارانی که در مجموعه‌های مختلف حضور دارند و مشارکت می‌کنند، روی کرده، خود همین عنایت است. خدا را بسیار سپاسگزاریم و شکر می‌کنیم که توفیق داد در این راه عمر و وقت و توان‌مان را صرف کنیم، قطعاً اگر عنایت آن مقدسان و توجه الهی

و تاریخچه تعزیه می‌پردازد.

تعزیه تنها نمایش بومی جهان اسلام است. این سنت نمایشی عمیقاً در شعائر دینی ریشه دارد. نوعی درام آیینی که آمیزه‌ای از باورهای اسلامی شیعه و سنن ایرانی است.

مضمون اصلی تعزیه شهادت قهرمانانه و تراژیک امام حسین(ع) و یاران باوفای او در صحرای کربلا در سال ۶۳ هجری است. تعزیه به نوعی از تمام هنرها وام گرفته است. در تعزیه علاوه بر آیین‌های مذهبی و اساطیر ایرانی، هنرهایی همچون نمایش ادبیات و موسیقی و هنرهای تجسمی را نیز می‌توان دید. در مجلس شبیه، گزارشگران به اماكن قدیمی شهرستان‌های روند و با تعزیه‌خوان ها گفت‌وگو می‌کنند. این برنامه کاری از ساجد قدوسیان است که با اجرای الهام حاجی‌نژاد هر شب ساعت ۲۲:۲۰ از رادیو بصا پخش می‌شود.

معرفی تعزیه در «مجلس شبیه»

ویژه‌برنامه «مجلس شبیه» با شعار تعزیه، هنرمندان ایرانیان به روایت داستان و تاریخچه تعزیه می‌پردازد. مجلس شبیه عنوان یکی از ویژه‌برنامه‌های رادیو بصاست که در ایام محرم پخش می‌شود. این برنامه با پخش تعزیه و گزارش برگزاری تعزیه به روایت داستان

نباشد، در پروژه‌ای با این پیچیدگی و ابعاد که در روند کار، ابعادش پیچیده‌تر می‌شود، ممکن است خطاهای بزرگی احیاناً از آدم سر بزند اما خدا را سپاس که در هرجای کار که حس می‌شد با مشکل و دشواری برمی‌خوردیم یا روبه‌رو خواهیم شد، به راستی می‌دیدیم مشکل، حل و دشواری رفع می‌شود. تاکنون هم با عنایت الهی بوده که با همه بزرگی و پیچیدگی پروژه، کار کردن در یک کشور خارجی و با افرادی که فرهنگ، مطالبات و نگاه‌شان متفاوت است، مشکلی پیش نیامده یا شکر خدا رفع و رجوع شده که ما این را به

قاب‌های کمتر دیده‌شده در «حسینیہ معلی»

پیمان جبلی، رئیس رسانه ملی در بازدید از پشت صحنه برنامه «حسینیہ معلی» گفت: این برنامه حاصل زحمات یک‌ساله همکاران عزیز ما در گروه تهیه این برنامه است که با تحقیق و پژوهش گسترده آیین‌ها در سراسر کشور موفق می‌شوند که به همه آنچه در ارتباط با فرهنگ عزاداری سیدالشهدا(ع) تا الان به آن توجه نشده با کمتر در قاب تصویر آمده، توجه کنند.

فصل‌های پیشین حسینیہ معلی از پربیننده‌ترین برنامه‌های تلویزیون بود. ستودگان، تهیه‌کننده این برنامه هم در این خصوص گفته است: ظرفیت ما برای ضبط در هر قسمت، چیزی در حدود ۱۰۰۰ نفر است. طی پنج روز، نزدیک به ۹۰ هزار نفر ثبت‌نام کرده بودند. حسینیہ معلی برنامه‌ای است که مصادف با نخستین شب از شب‌های عزاداری ماه محرم با حضور مداحان، پیشکسوتان و بیرغلامان هیات مذهبی کشور و با هدف ترویج فرهنگ روضه‌خوانی، نوحه‌خوانی و هیات‌داری روی آنتن شبکه سه سیما رفته است. نجم‌الدین شریعتی میزبانی این برنامه را برعهده دارد.

ویدئو

شش طرح از سوی یک گروه خبره استادان برگزیده از میان حدود ۲۱ طرح رسید و به مسابقه بین المللی دولت عراق ارسال شد و خوشبختانه طرح ما در اولویت نسبی قرار داشت. از کشورهای عربی تا اروپا و آمریکا شرکت‌هایی در مسابقه بودند که سرانجام تیم دآوری حدوداً ۲۰ نفری عراقی [کارشناسان وزارت بلدیه عراق] واسنادان دانشکده معماری بغداد و کارشناسان در کربلا و نمایندگان مهندسی حرم‌های حضرت امام حسین(ع) و حضرت عباس(ع) [پیشنهاد ما را هزارهزار بار شکر در اولویت قرار داد. سپس کانت‌های [انتظار] پیشنهادی کارفرما را در طرح پیشنهادی مسابقه که وارد کردیم با دیگر مدارک در اسفندماه ۱۳۷۸ به امضای وزیر بلدیات عراق رسید و به‌عنوان طرح مصوب قانونی برای اجراءستوری شد.

[۳] به چند نمونه از نکته‌بینی‌ها و ظرافت‌های طرح پیشنهادی شما تگاهی داشته باشیم؛ مانند گنبدنما بودن همه صحن‌ها در این طرح چند هزار هکتاری؟

از ویژگی‌های دیگری که در طرح توسعه هست و می‌توان از دیدگاه اصول و میانی طراحی به آنها توجه کرد، همانا دو وجه ممیزه کربلا نسبت به دیگر اماکن زیارتی است که از سویی مدفن معصوم و شهداست و از سوی دیگر محل آوردگاه و رخداد یک واقعه بزرگ تاریخی فوق‌العاده مهم و ارزشمند است، در حالی که دیگر اماکن زیارتی نوعاً مدفن هستند و محل رخداد تاریخی ویژه‌ای در ارتباط با آستان مطهر معصومان نیستند. در نتیجه اقتضات هر دو وجه موضوع باید در کار طراحی مورد توجه باشد؛ هم زیارتگاه معصوم و بایست و شایست هایش باید در طرح آبادانی لحاظ می‌شد، هم به‌عنوان محل واقعه بزرگ تاریخی بایستی طرح پیشنهادی به گونه‌ای رسایی داشته باشد که مردم بتوانند تجسم بکنند در روز عاشورا وقایع به چه شکل رخ داده و رد این حماسه خدایی بایستی به روشنی و خوبی در طرح پیشنهادی دیده شود، مثلاً نگاه

حضرت به میدان جنگ، تل‌رزیبیه و میدان آوردگاه و سایر نشانه‌هایی که وجود دارند و بیان‌کننده واقعه عاشورا هستند، این وجه مهمی بود که باید در نظر گرفته می‌شد. وجه دیگر دقت بالا به مفاهیم است؛ از فضاهای زیارتی مفهومی داریم به‌عنوان رواق‌ها و فضاهای زیارتی در اطراف حرم که در آن محدوده ساخته شده. همچنین محدودهای از حرم مطهر که مرحوم دکتر شهرستانی مسقف کردند. در اطراف حرم امام حسین(ع) باید فضاهای سروپوشیده مناسبی در اختیار زائران قرار داد اما در همه زیارتگاه‌ها، فضاهای سروپوشیده هر اندازه مهم باشند به همان اندازه نیز فضاهای باز اهمیت دارد، منتها صحن‌های روباز هنگامی ارزشمند است که از کارایی لازم برخوردار و از معنویت سرشار باشند. که به فضای قدسی سروپوشیده مضجع شریف، اتصال بی‌واسطه با باشد. چنانچه این فضاها دارای اتصال بی‌واسطه با فضای قدسی ضریح مطهر نباشد در ادراک و احساسات زائران، آن حس و حال آسمانی، معنویت و روشنی را ایجاد نمی‌کند. به همین خاطر بسیار اهمیت دارد که صحن‌ها با گنبدخانه و فضاهای سروپوشیده قدسی چسبیده به مضجع مطهر به لحاظ دیداری با بصری و همچنین

تفوق بصری نداشته و همواره گنبدخانه در نظر بیاید. این نکته در طرح‌های توسعه جدید برخی حرم‌ها در دیگر جاها احیاناً مورد غفلت قرار گرفته که باعث شده در طرح توسعه، فضاهای جدید به لحاظ مدلسیون، مقیاس‌ها و اندازه‌ها، تناسب خود را با دیگر بخش‌های تاریخی از دست بدهد و هماهنگی و وحدت مجموعه به خوبی حفظ نشود. در اینجا سعی شده در حد امکان با در نظر گرفتن نکاتی مانند محوربندی، ارتفاع و بلندی سازه‌ها، مقیاس عناصر طرح جدید با اندازه‌ها و مقیاس‌های موجود هماهنگ و همگرا باشد تا با مجموعه‌ای همبسته، هماهنگ و یکپارچه روبه‌رو باشیم و به همین دلیل ناگزیر شدیم بخش عمده‌ای از فضاهای عملکردی

کنیم؛ کسانی که به عنوان نیروهای کارشناسی و کاری و حرفه‌ای مشرف می‌شوند و خدمت می‌کنند. دیگری صاحبان صنعت، کارخانه‌ها و معادن هستند که با بخشی از درآمدشان با بخش‌هایی از تجهیزات، مواد و مصالح مورد نیاز را با تخفیف‌های ویژه در قیمت و فروش به آستان مقدس تقدیم می‌کنند و در آخر کمک‌های مردمی که به دفترهای استانی ستاد بازسازی در کشورمان هدیه می‌شود. درباره مشارکت دولت در این موضوع واقعا اصلاح دقیقی ندارم اما ستاد بازسازی عتبات و مردم در این باره مشارکت جدی دارند.

■ ■ ■

جام جمعه

خیمه

TENT

دوشنبه ■ ۱۸ تیر ۱۴۰۳ ■ شماره ۶۸۰۷

را باوجود محدودیت‌های فنی در زیرزمین بسازیم؛ زیرا بخش عمده‌ای از فضاهای همکف که به صحن‌سازی اختصاص می‌یافت با محدودیت ارتفاع مواجه بود و نمی‌شد بیش از دو طبقه ساخت و ساز کرد. پس پانوجه به نیازهای عملکردی بسیاری که وجود داشت، ناگزیر بخش عمده‌ای از طرح توسعه در طبقه پایین پیش‌بینی شد. امیدوارم خدا عنایت بکند؛ این‌گونه اتفاق‌ها از ذهن معمار و یک کاغذ خالی آغاز می‌شود. وقتی طراحی می‌کنیم از محصول و طرح نهایی درک کامل و ۱۰۰ درصدی نداریم و امیدواریم با عنایت خدا همه تصمیم‌های گرفته‌شده به‌جا و قابل قبول بوده، کمترین خطا را داشته باشد و آن شاء... برای زائران حضرت، کاربردی و قابل استفاده باشد.

[۴] برخی بودجه طرح‌های عمرانی عتبات را از کمک‌های دولت کشورمان می‌شمارند یا این‌که اطلاعات موثق است که همه بودجه از سوی آستان پاک خاندان عصمت و طهارت و مردم پرداخت می‌شود؛ چنانچه در این باره آگاهی خاصی دارید، روشنگری کنید؟

اجمالاً بگویم چون بر بخش‌های فنی متمرکز هستم در بخش‌های مالی و تدارکات چندان آگاه نیستم از این رو ممکن است اظهار نظر من کامل نباشد اما چیکده این‌که این طرح با مشارکت ستاد بازسازی عتبات و تولیت محترم

آستان شکل می‌گیرد و هزینه‌های تملک زمین‌های اطراف که رقمی بسیار بالا و قابل توجه است و همچنین با رضایت و خرسندی مالکان زمین‌های اطراف حرم مطهر انجام می‌شود زیرا ارزش اقتصادی بالایی دارد، همه را تولیت آستان مقدس حسینی می‌پردازد. همچنین هزینه زیرساخت‌های شهری را متقبل شده‌اند، مانند تأمین تجهیزات مکانیکی پروژه که از هزینه‌های عمده این طرح است و خود حرم پای کار است و مشارکت جدی و عمده برای تأمین هزینه‌ها از سوی خود حرم مقدس صورت می‌گیرد. دست کم سه‌گونه عمده مشارکت مردمی را می‌توانیم یاد

کنیم؛ کسانی که به عنوان نیروهای کارشناسی و کاری و حرفه‌ای مشرف می‌شوند و خدمت می‌کنند. دیگری صاحبان صنعت، کارخانه‌ها و معادن هستند که با بخشی از درآمدشان با بخش‌هایی از تجهیزات، مواد و مصالح مورد نیاز را با تخفیف‌های ویژه در قیمت و فروش به آستان مقدس تقدیم می‌کنند و در آخر کمک‌های مردمی که به دفترهای استانی ستاد بازسازی در کشورمان هدیه می‌شود. درباره مشارکت دولت در این موضوع واقعا اصلاح دقیقی ندارم اما ستاد بازسازی عتبات و مردم در این باره مشارکت جدی دارند.

سوگواره

شب اول؛ مسلم ابن عقیل (ع)

همزمان با آغاز ماه محرم، مداحی‌های ویژه شب‌های دهه اول محرم برای علاقه‌مندان در دسترس قرار گرفته و امکان دریافت و شنیدن آن فراهم شده است. از اولین مراسم‌های ایام محرم مربوط به شهادت مسلم ابن‌عقیل (ع) است و رادیو عقیق با انتشار یک مداحی، به ذکر رشادت‌ها و جان‌فشانی‌های حضرت مسلم ابن عقیل (ع) اختصاص پرداخته است. مخاطبان می‌توانند در اولین شب از ماه محرم، مداحی مربوط به شهادت مسلم ابن‌عقیل (ع) را بشنوند. برای شنیدن این مداحی‌ها از رمزینده موجود در این خبر استفاده کنید.

کیواکد را اسکن کنید